Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефони: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 57. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 3-го БЕРЕЗНЯ 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 57. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 3, 1953. VOL. LXI

ПЕРЕДБАЧУЮТЬ СПРОТИВ З ПРИВОДУ ДЕБАТИ ПРО НАФТОВІ БАГАТСТВА

Вашингтон. — Законодавча програма республіканської адміністрації може зустрінути важливі перешкоди, коли на денний порядок Сенату прийде дискусія над правом власности прибережних нафтових багатств. Тому, що деякі стейти приступили до Американської Унії після проголошення незалежности в 1776 р., вони застерегли собі право власности до мінеральних ресурсів. До таких застережених прав належить між ін. прибережна нафта, хоч і занурена під водою. Одначе міжнародні прибережні права в тому часі сягали тільки до віддалі трьох миль від суходолу, а поступ у техніці уможливив експлуатацію занурених нафтових джерел поза ці границі. Верховний Суд Злучених Держав за часів адміністрації Рузвелта й Трумана підтримав претенсії федерального уряду до прибережних нафтових ресурсів коло стейтів Каліфорнія, Тексас і Луїзіяна одначе залишив Конґресові цю справу до кінцевого вирішення. Під час передвиборчої аґітації, республіканці обіцяли південним стейтам підтримку в їхній боротьбі за право до прибережної нафти і таким способом дістали голоси деяких стейтів. През. Труман ще перед закінченням свого урядування в Білому Домі передав команді фльоти прибережні нафтові багатства, бо на випадок війни фльота в першу чергу потребуватиме великих припасів земної олії. Після перебрання влади республіканцями ген. прокуратор Герберт Бравнел видав опінію, що фльота має право тільки до тимчасової опіки над цими багатствами, а Конґрес має вирішити, що з ними станеться. На наступний тиждень призначений початок дискусії в Сенаті над законопроєктом, щоб прибережні нафтові поля признати стейтам. Поточного тижня відбуваються дальше переслухання перед сенатською комісією, а коли прийде до дискусії в повному Сенаті, то демократичні сенатори, між ними Герберт Лімен, передбачують довгі дебати, які можуть набрати характеру обструкції („филибостер") і можуть тривати не тиждень, а два-три тижні. Це припинило б програму, заплановану республіканською більшістю і Конґрес не міг би роз'їхатися на вакації 4 липня, як це звичайно буває. Республіканські конґресові керівники, стурбовані таким становищем, заповіли конференцію з президентом Айзенгавером, який щойно повернувся з короткого відпочинку з стейту Джорджія.

Плянують розширити суспільне обезпечення ще на 6,000,000 осіб

Вашингтон. — Конгресмен Роберт В. Кін зголосив законопроєкт, який має виконати передвиборчу обіцянку през. Айзенгавера щодо поширення суспільного забезпечення на таких людей, що досі ще не охоплені цією системою. Якщо б цей бил був ухвалений, тоді шість мільйонів нових осіб могли б з нього скористати, як каже конґресмен. Це торкається головно старечого забезпечення, з якого могли б користати буквально всі люди, що затруднені якоюнебудь працею. Крім того бил має на меті скасувати теперішнє обмеження заробітків тільки до $75 місячно для таких, що перейшли на старечу пенсію і дозволити заробляти до $100 місячно, при чому емерит не потребував би боятися втрати пенсії. Бил передбачує теж продовження на два роки — поза день 31 грудня поточного року — права воякам дораховувати по $160 місячно до своїх заробітків при кінцевім розрахунку загальної заробітної суми, яка має вплив на висоту пенсії.

Університет звільнює професора за відмову відповіді в Конґресі

Филаделфія. — Темпл університет звільнив тимчасово зі становища професора філософії д-ра Барровса Донгама за відмову відповіді в палатній комісії неамериканських діянь. Його запитала комісія минулого тижня про просякування комунізму у виховних установах країни, одначе він не хотів нічого про це сказати. Він тільки відповів на питання про деякі особисті справи, тобто про своє ім'я, мешкання й адресу, а не хотів навіть сказати, яке його зайняття. Після такої відмови він прилюдно назвав конґресові допити „середньовічною інквізицією". Голова університету, д-р Роберт Л. Джансон, який перебирає становище голови урядової програми, заявив, що своєю відмовою в Конґресі, він навмисно поставив у сумнів свою льояльність до американського уряду.

● **СТАНИЦЯ У. С. С.** в Ню Йорку відбула минулої суботи загальні збори, на яких перевибрано д-ра Володимира Калину головою, а теж рішено повести підготовку до відсяткування в 1954 році 40-ліття формування збройних сил УСС в 1914 році та їхнього вкладу в визвольні змагання українського народу.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПОЧАТКУВАВ КАМПАНІЮ ЗБІРКИ НА ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ

Вашингтон. — У неділю започатковано з Білого Дому кампанію призбирання фондів на Американський Червоний Хрест, яка триватиме цілий березень. Головну промову виголосив през. Двайт Д. Айзенгавер, який пригадав, що збірка фондів на Червоний Хрест має „посилити націю", коли з тих фондів помагається населенню Злучених Держав у часі потреби. „Поточного року" — твердив президент — Червоний Хрест потребує 93,000,000 долярів, щоб сповнити свої зобов'язання. Ця установа мусить теж дістати 5,000,000 півкварт крови — для збройних сил, для цивільної оборони, для цивільних недужих і ранених — і для тих найцінніших наших цивільних осіб, тобто наших дітей. А зовсім природно — що Ч. Х. рятує наших ранених вояків. Дальше пригадав президент, що „Червоний Хрест — це одна з вільних установ, — яка допомогла цій країні стати великою". Коли нарід висловлює свої думки згідно з настроєм Червоного Хреста, міркував президент, то це діється „в дусі вільних людей, що добровільно присвячують себе допомозі своїх сусідів у часі особистої трагедії, нещастя або необхідности". Кампанію започатковано з Білого Дому у приявності голови А. Ч. Х. — Е. Роланда Гарріману.

ВІДБУЛИСЬ ЧЕТВЕРТІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Т-ВА УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ

Д-Р РОМАН ОСІНЧУК ПЕРЕВИБРАНИЙ НА ГОЛОВУ; СВІТОВА ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРІВ ОДНОЮ З ГОЛОВНИХ ЦІЛЕЙ Т-ВА.

Ню Йорк. — Впродовж минулої суботи й неділі, в днях 28-го лютого і 1-го березня, тут в приміщенні Літературно-Мистецького Клюбу відбулися чергові, вже четверті загальні збори Товариства Українських Лікарів Америки, на яких обговорено дотеперішню працю, запроєктовано новий правильник Т-ва, намічено його діяльність на майбутнє та обрано нову Управу знову з д-ром Романом Осінчуком на чолі. Зборами проводив д-р Дмитрів на чолі Президії в складі: д-р проф. Валентина Радзімовська, д-р Корнилів, д-р проф. Петришин, д-р Ткачук і д-р Чопівський. Секретарювали д-р Савчин і д-р Гудзяк. Відкриваючи збори та вітаючи учасників і гостей, д-р Р. Осінчук, як теж опісля в звіті, подав деякі істересні дані із стану українських лікарів в Америці та з праці їхнього Т-ва. Виходить, що Т-во Українських Лікарів Америки має тепер зареєстрованих всіх коло 550 українських лікарів, з яких 260 є дійсними членами Т-ва. З усіх новоприбулих лікарів вже коло 55 склали вимагані іспити і здобули право лікарської практики в цій країні. Лікарське Т-во має вже свої філії в Дітройті, Шікаґо і Филаделфії. На цій підставі перебудовано на зборах статут Т-ва, наступні загальні збори якого вже будуть з'їздом представників філій. Централья Управа матиме загальний ідеологічний провід та загальну репрезентацію Т-ва, як теж видаватиме медичний журнал.

Під час дебат сказано багато про цілі Т-ва, як теж і про становище українського лікаря, який в більшості випадків, не зважаючи на трудноші, з якими йому доводилось не тільки здобути професію, але й пробиватись через життя в різних окупаціях і різних країнах, творить взірець лікаря-професіоналіста та лікаря громадянина, здобуваючи собі цим високе становище в своїй професії і в своєму громадянстві. Висловлювано жаль, що наша суспільність не завжди розуміє та не завжди належно оцінює таке становище своїх лікарів і її вимоги не завжди йдуть впарі з її відношенням до них.

Між майбутніми цілями Т-ва, крім ініціятиви для створення світового об'єднання українських лікарів та дальшого скріплення і поширення організаційної діяльности, згадувано теж про змагання до будови українського шпиталю та заходи для організаційного охоплення народжених в Америці українських лікарів, з яких сьогодні є десять в самому тільки Ню Йорку. Деякі з тих лікарів, як д-р Гарасим у Филаделфії та д-р Петришин в Ню Йорку, вже є активні в Т-ві.

Нову Управу Т-ва обрано в такому складі: д-р Роман Осінчук — голова, д-р Волтер Петришин, д-р Олександер Сушків і д-р Софія Парфанович, заст. голови, д-р Ворох, секретар, д-р Кушнір, скарбник, д-р Сухий, д-р Марія Косенко і д-р Джуль, члени Управи; Контрольна Комісія: д-р Осип Любчак, д-р Носковська - Гірняк, д-р Хмілевський і д-р Стефурак; Товариський Суд: д-р Восвідка, д-р Сидорак і д-р Оришкевич.

Т-во Лікарів охоплює лікарів і лікарів-стоматологів, які теж увійшли й до Головної Управи.

В зборах взяло участь коло 80 лікарів, а деякі виправдали свою неприявність.

В рямках зборів, в суботу ввечорі, відбулась спільна вечеря лікарів та їх родин. Тоствастером був д-р Восвідка. Д-р Осінчук на закінчення привітав ініціятиву дружин лікарів, які рішили створити окрему секцію жінок лікарів при Т-ві Українських Лікарів.

В програму зборів входила теж наукова конференція, в рямцях якої виголошено доповіді: д-р Кость Перейма з Ню Йорку про механічне серце і механічні легені в хірургії серця, та д-р Дмитро Ткачук з Дітройту про нові осяги в лікуванні туберкульози. Компанія Вінтроп висвітлила науковий фільм про реґіональну анальтазію.

Упівці в Ню Йорку вшанували пам'ять свого командира

Заходом Об'єднання американсько - українських організацій, при співучасті Товариства б. Вояків УПА в ЗДА, в минулу неділю, в залі школи Вашинґтон Ірвінґ відбулася академія з нагоди третьої річниці вояцької смерти ген.-хор. Тараса Чупринки (Романа Шухевича). Продуманістю програми, артистичністю її виконання і скупченим настроєм присутніх, академія ця була може найвдаліша з усіх, що цього сезону відбулися в Ню Йорку. Академію відкрив вояк УПА Шашкевич, після чого перед погруддям Чупринки місцевий осередок СУМА зложив вінок багряних квітів. Силами цього ж осередку, що носить ім'я Чупринки-Шухевича, виконано збірну деклямацію. Прекрасна промова д-ра П. Мірчука накреслила постать героя та вказала на його життя, як вияв невмирущого духа нації. У концертній частині академії, взяли участь: піяністка Вахнянин, співак Мінський та ансамбль бандуристів Янушевського. На академію з'явилися б. вояки УПА та їхні симпатики — всього біля чотирохсот осіб, майже сама молодь.

Бруклинський вечір в честь Шевченка

Традиційний концерт в честь Тараса Шевченка в Українськім Національнім Домі в північній частині Бруклина відбувся в неділю 1 березня ввечорі, при добре виповненій залі. Програму виповнив місцевий хор під керівництвом проф. Остапа Улицького, промови місцевого пароха о. Володимира Андрушкова і д-ра С. Демидчука та інсценізація. Сценічна картина „Розрита могила", якої головну частину виконала Марія Стефанишин, була свого роду повістю. Сольоспіви пані Кокольської-Кобрин при акомпаніяменті пані Евгенії Чапельської були виконані артистично, а деклямації учнів і старшої молоді виявили талант не тільки самих виконавців, але й хист організаторів, які попильнували про відповідний добір Шевченкових поезій. На заклик голови Народного Дому, Юліяна Павчака переведено збірку на потреби Українського Конґресового Комітету.

Уряд підтримує молочне господарство

Вашингтон. — Департамент сільського господарства проголосив дальшу підтримку для фермерських молочних продуктів до висоти 90 відсотків повної продукційної вартости ще на наступний рік, що починається від 1-го квітня. Так звана рівновартість („паріті") це теоретична засада, яка пробує установити справедливе відношення між ціною, яку фармер дістає за свої продукти і коштами, які він мусить витратити. Департамент рільництва виявив, що загальний рівень цін на фармерські продукти обнижений на 1.48 відсотків у часі між половиною січня і половиною лютого. Це вже шостий місяць з черги падає ціна фармерських продуктів і разом це становить знижку на 8.84 відсотків у порівнянні з цінами перед роком.

Французький прем'єр Маєр домагається ратифікації мирових договорів

Париж. — Французький прем'єр Рене Маєр промовляв у неділю та домагався, щоб Франція таки швидко ратифікувала мирові договори та в той спосіб не залишилася осамітненою та без армії, якої не може організувати своїми власними силами. Французький міністер закордонних справ Бідо згодився на конференції НАТО в Римі, що Франція ратифікуватиме ці договори, не чекаючи на те, щоб додаткові протоколи до цих договорів були одночасно схвалені. Прем'єр Маєр обіцяв у січні представникам партії Де Ґоля, що податкові протоколи будуть пов'язані із справою ратифікації. На партійній раді Де Голь заявив, що він виступає проти тих договорів навіть тоді, коли б прийняли незмінені додаткові протоколи. Тепер ратифікація стоїть під знаком запиту, бо не знати, чи знайдеться парляментарна більшість, щоб хотіла ратифікувати договір, коли партія Де Голя буде проти ратифікації. На Францію тиснуть тепер із двох боків — із ЗДА та з інших европейських держав, які належать до европейської оборонної спільноти, і які погодилися на швидку ратифікацію, щоб уможливити організацію німецької армії.

„Радіо Визволення" почало свою працю, але без українців

Ню Йорк Таймс з 1-го березня повідомив, що в тому дні в Мюнхені почала функціонувати американська радіостанція „Радіо Визволення", з якої політичні втікачі з-поза заслони передаватимуть вістки до своїх опанованих комуністами країн. Цю радіовисильню побудував відомий Американський Комітет для Визволення Народів Росії, очолюваний адміралом Стівенсом і її очолюватиме та нею керуватиме представник того комітету в Европі Отіс П. Свіфт. Самою програмою „Радія Визволення" керуватиме Владімір Вейдле, „відомий емігрантський автор і вчений". Свіфт і Вейдле репрезентують теж відомий Координаційний Центр Антибольшевицької Боротьби (КЦАБ). Подавши загальні інформації, Н. И. Таймс в кореспонденції з Мюнхену пише: „Започаткування анти-кремлівського радія було припізнене на цілі місяці безуспішними намаганнями створити об'єднаний еміґрантський фронт, включно з провідними українськими групами. Українці, які бажають, щоб незалежність їхньої країни була пообіцяна наперед великоросіянами, сильно заступлені в антибольшевицькому бльоці колишніх совєтських національностей. Цей бльок, що має свою головну квартиру в Мюнхені, критикував Американський Комітет за здогадну тиху підтримку великоросійських політичних цілей..." Як відомо, справа Координаційного Центру та можливість співпраці з ним була теж головною ціллю поїздки делеґації УКК до Европи з кінцем минулого року, яка й допомогла вияснити та сконсолідувати українське становище в цих справах.

При атомовім проводі Америки, запевнений світовий мир

Вашингтон. — На форумі молоді, улаштованім на телевізії з Ню Йорку, промовляв між ін. Вільям Л. Лоренс, науковий репортер щоденника „Н. И. Таймс", відзначений нагородою Пуліцера за наукові журналістичні звіти. Він твердив, що Америка спроможна втримати в світі провід в атомових дослідах „на неозначений час". Як довго Америка втримає цей провід, „то мир у світі запевнений" на думку доповідача тому, що Америка не розпічне війни, „а іншій країні не виплатиться нас зачіпати". Доповідь Лоренса охоплювала тему: „Чи наука стане на службі, чи буде згубою людства?". Шість молодих промовців, що виступали на телевізії, конкурували за стипендії, які призначило підприємство Вестінґгавз на відшукування талантів. Майже всі вони висловили побоювання, що наукові винаходи й відкриття можуть причинитися до знищення людства, але після переконливих виводів, вони погодилися з його думкою, що кінець-кінців наука таки „стане на службі" людства.

Доллес високо оцінює значення НАТО

Вашингтон. — Під час відкриття трьохденної конференції, скликаної Американським Товариством Об'єднаних Націй, серед інших промовців, виступив також державний секретар Доллес. Доллес хоч висловив у промові не тільки своє власне, але й президента Айзенгавера переконання, що Об'єднані Нації становлять великий задум, але одночасно заявив, що не належить переціінювати значення ОН, зокрема в ділянці забезпечення миру та людського поступу. Державний секретар переконаний, що в цих ділянках більше можуть доконати окремі оборонні об'єднання вільного світу, як наприклад, об'єднання країн, що прилучилися до Північно Атлантійського Пакту. Значення місцевих об'єднань особливо зросло після комуністичного нападу на Корею. Великого значення тепер набирають домовленності народів Азії та Середнього Сходу. „Можливо, що ми входимо бічними дверима, щоб осягнути безпеку, але це не матиме значення, якщо ми доходимо до потрібної мети" — ствердив промовець.

Релігійна дискусія в Англії з приводу гостини прем'єра Тіта

Лондон. — Англіканський єпископ Йорку д-р Кирило Ґарбет видав пастирський лист, в якому домагається, — щоб англійський нарід „щиро вітав маршала Тіта", коли він через тиждень приїде в гостину до Англії. Цей лист викликав гостру відповідь англійських католиків, які пригадують, що Тіто „марксист" і „матеріяліст", і як такий ворожо ставиться до всіх релігій, а не тільки до католицької, як про це писав у своєму листі єпископ Гарбет. Єпископ Гарбет написав, що католики під час війни співпрацювали з ворогами Югославії, та змушували православних переходити на католицтво. Але католицький священик о. Крісті заперечує те обвинувачення єпископа Ґарбета, та пригадує, що „Усташі" не послухали остороги католиків, і вели свою політику самостійно, а навіть покарали смертю католицького священика Канона Лонкара, який виступав проти релігійного терору „Усташі". Восени минулого року, коли появилася вістка про візиту маршала Тіта до Англії, голова Англіканської Церкви, кентербурійський архиєпископ д-р Фішер, і голова Католицької Церкви кардинал Ґріффін, заявили, що англійський уряд зуміє заявити маршалові Тітові, що англійський нарід проти релігійного переслідування в Югославії.

ЗНОВУ ЗАГРОЗЛИВЕ ПОЛОЖЕННЯ В ІРАНІ

Тегеран. — В столиці Ірану дійшло в останніх двох днях до подій, що створили загрозливий хаос в країні та серйозно підважили її безпеку. Ці події трапились на тлі непорозумінь і суперечностей між молодим шахом і старим прем'єром. Минулої суботи шах заповів, що виїжджає до Европи. Прихильники шаха і противники прем'єра Моссадека, зокрема мусулманський релігійний вчитель і речник парлямнету Аятоллаг Саєд Абольхасем Кашані, використали цю нагоду, щоб довести до розправи з прем'єром Моссадеком. Підбурена товпа намагалась вдертися в неділю до дому прем'єра і змусила його до втечі. Прем'єр схоронився був хвилево в американському будинку, де має приміщення управління Четвертого Пункту, а шах тимчасом відкликав свій виїзд до Европи й теж залишився в столиці, по вулицях якої демонстрували напереміну прихильники шаха і прем'єра, — одні викрикуючи: „Смерть, — або шах!", а інші: „Смерть або Моссадек!" Моссадек був втік із своєї резиденції „в тім, що мав на собі", себто перебраний вже до сну. Впродовж дня він знову „прийшов до себе" та почав заходи, щоб здобути втрачену контролю. Він насамперед звільнив шефа штабу армії ген. Магмуда Багармаста, закидуючи йому те, що він не потрапив діяти досить швидко, щоб не допустити до вуличних заворушень, які змусили прем'єра втікати з дому. Опісля Моссадек почав теж відповідні заходи для вдержання контролі в парляменті, перед яким він виступив так, як втік здому: в нічному одягу. Під час нападу на дім прем'єра поліція стріляла в демонстрантів, поранивши кільканадцять осіб. Ситуацію намагались використати для себе члени забороненої в Ірані комуністичної партії Тудеґ та хотіли прилучитись до демонстрантів в користь Моссадека, заявляючи, що вони спільно будуть демонструвати проти „імперіялістів", але прихильники Моссадека цю спілку відкинули. Моссадек заперечив вістки, що він є проти шаха і монархії, заявляючи, що він тільки хотів допомогти шахові виїхати закордон для порятунку його здоров'я. Хаос в Ірані викликав поважне занепокоєння в західних країнах, які побоюються, що таку ситуацію могли б легко використати большевики, щоб захопити країну.

Прем'єр Моссадех

Чан Кай-ші заповідає недалеке визволення Китаю

Тампеї, Формоза. — Ген. Чан Кай-ші, голова національно-китайського уряду та головний командант національно-китайських збройних сил закликав минулої суботи вільних китайців на Формозі та інших частин світу об'єднати всі свої сили та зусилля для визволення опанованого комуністами китайського суходолу, яке він передбачує вже в „найближчій будучності". Промовляючи вперше після заяви президента Айзенгавера, що дав національно-китайським силам вільну руку до евентуальної військової акції проти комуністів на китайському суходолі, ген. Чан Кай-ші м. і. говорив: „Хвилина нашого протинаступу надходить щораз ближче і ближче. Сотні мільйонів наших співвітчизняників терплять гноблення з рук російських манекінів та з нетерпінням очікують від нас визволення в найкоротшому часі". Ген. Чан Кай-ші сказав це в своїй проклямації, проголошеній з нагоди третьої річниці поновного перебрання ним прем'єрства в національно-китайському уряді.

Тимчасом в Сеул, в столиці Кореї, відбуваються великі демонстрації з нагоди 34-ої річниці проголошення корейської незалежности. Головним гаслом святкувань та демонстрацій було домагання, щоб звільнити опановану тепер червоними північну частину країни військовим походом до ріки Ялу й військовою перемогою над ворогом знову відновити єдність та незалежність Кореї.

Прийнято основні закони европейської конституції

Париж. — Прийнято проєкт европейської конституції, в якій предвиджується „понаддержавну владу". Цей проєкт підписали шість европейських держав, що належать до Пляну Шумана, але надіються, що їх підпишуть усі 15 европейських держав, що належать до Европейської Ради. Кінцева дискусія над проєктом цієї конституції відбудеться в Штрасбурґу цього тижня. Це був би плян федерації европейських держав, на взір вугільного і сталевого порозуміння, що вже існує між шістьома европейськими державами.

КРИЗА В ЯПОНСЬКОМУ УРЯДІ

Токіо. — 74-річний прем'єр Шіґеру Йошіда спричинив кризу в японському уряді, — називаючи представника соціялістичної партії Єйічі Нішімуру на засіданні парляментарної комісії „дурним ідіотом". Під час дискусії Нішімура домагався, щоб Йошіда дав вияснення „як японець своїми словами, а не словами Черчила чи Айзенгавера". — Йошіда відповів, що він завжди говорить як японець, а не так, як твердить „цей невихований чоловік". Нішімуру тоді назвав Йошіду „невихованою людиною" і просив його говорити не так „як Черчил". Тоді Йошіда назвав свого противника „дурним ідіотом". І хоч на домагання Нішімуру Йошіда зараз перепросив соціялістичного політика, то ця справа готова спричинити уступлення прем'єра Йошіди, провідника ліберальної партії, який вже п'ять років займає уряд прем'єра, найдовше від першої світової війни в Японії. Деякі часописи домагаються „голосування в справі образи" над цим випадком, а інші таки прямо жадають, щоб Йошіда таки зрезиґнував, заки ще прийде до голосування в справі бюджету, який викликує невдоволення в парляменті. Восени мусів залишити свій пост міністра промислу і внутрішньої торгівлі Гаядо Ікеда, головний помічник прем'єра Йошіди, хоч належав до найбільшої ліберальної партії, що тепер при владі.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered an Second Class mail Mater at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 auhtorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з суботи (з анґлійською частиною:		Saturday's issue (The Ukrainian Weekly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає і незобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КРИТИКА „ПСИХОЛОГІЧНОЇ ОФЕНЗИВИ"

Про те, що думають в провідних вашинґтонських колах про найважливіші державні й світові проблеми, знає багато Джеймс Рестон, дипломатичний кореспондент Ню Йорк Таймс-у. Тому саме дуже цікаві його поміченння щодо цього, що він чув про критику „психологічного наступу" республіканської адміністрації.

Отже критикують президента Айзенгавера, секретаря стейту Доллеса та республіканських провідників в Конґресі в першу чергу за те, що вони забагато говорять про цю „офензиву". Вони теж забагато обіцюють, запевняючи, наприклад, поневолені народи за Залізною Заслоною, що „вони можуть на нас рахувати". Таж є навіть і така меншина (як от „Вашинґтон Пост"), яка твердить, що „підривна акція" є „неамериканською"!

Одначе критика не відноситься властиво до цього, що дійсно робиться в психологічній війні. Критикується головно те, про що говоримо, а чого не робимо. Дивоглядом є і те, що з одного боку чуємо про „визволення", а з другого про відтягнення американських та французьких військ з Азії; заповідаємо бльокаду комуністичного Китаю, а кілька днів пізніше чуємо від самого президента, що він ще цеї справи не брав під увагу; цілий світ дебатує вістку, що Чан Кай-ші може вже нападати на китайський материк, а одночасно з'являється офіційне повідомлення, що не зайшли в Вашинґтоні ніякі зміни в відношенні до Формози та Чан Кай-ші. Це все, щоб заспокоїти наляканих союзників ЗДА, але чи воно доцільне?

Найбільше критикують адміністрацію таки за такі обіцянки, як отся, що поневолені Совєтами нації можуть рахувати на Америку. Властиво й ті, що це критикують, не є і проти таких заяв, якщо вони на часі, бо обставини складаються так, що підривна акція на ворожій території може мати справжнє значення. Це тоді, коли сила ворога починає залоймлюватись в його нутрі, або під тиском воєнних подій. Інакше того роду пропаґанда не осягає цілі, зокрема тоді, коли по гострих заявах наступають „вияснення", які нераз міняють цілковито характер тих заяв. Замість „вияснюти", що ця проблема буде щойно „розглянена", треба насамперед її добре розглянути, а щойно потім розголошувати. Отже незаскоро і незабагато. Як заскоро, то тим самим даємо ворогові нагоду протидіяти і ще гірше нищити ті елементи, які він вважає не дуже йому льояльними. До того такі балачки це амуніція для „невтральних", а їх чимало між демократіями. Критикуючі рахуються з тим, що в Совєтах та сателітських країнах є багато таких, що кооперували б з демократіями. Тому саме треба поступати дуже обережно з такими заявами, як про визволення.

Ця критика не є звернена проти психологічного наступу як такого, що його можна вести при допомозі радіопередач, аеростатів, радіоапаратів, чи навіть зброї, висиланої для протикомуністичних сил за Залізною Заслоною. Критики є теж за вживання усіх інших засобів (крім війни) для бентеження Кремля. Цього вимагає „холодна війна", в якій Москва вживає усіх засобів політичної й психологічної війни, щоб тільки порізнити та знищити демократичні нації. Ті, що критикують „психологічну офензиву" нової адміністрації, не є в засаді проти того, щоб шкодити ворогові, де тільки можна, чи щоб нищити комуністичні режими в Европі та Азії. Вони тільки квестіонують доцільність тих способів, яких тепер ця адміністрація вживає. Як уже сказано, це критика заяв президента Айзенгавера та секретаря стейту Доллеса в справі „визвольної політики", яка мала б заступити „політику здержування", якої придержувалася попередня, себто демократична адміністрація.

Ці критичні завваги походять як від демократів, так і республіканців. Що в них чимало слушности, зайве доказувати.

РОСІЙСЬКА ДАЛЕКОСХІДНЯ ПОЛІТИКА

Події, які зараз відбуваються на корейсько-китайському просторі і які перетворилися на світову проблему, є наслідком відроджених амбіцій Росії, яка в різні історичні часи виявляла до цих просторів живе зацікавлення.

В Кримській війні (1853-1856) коаліція західніх держав завдала Росії дошкульного удару. Російський історик Погодін твердив, що після Кримської війни „народи Росію зненавиділи ... тепер росіянинові майже не можна подорожувати, не зазнаючи самих дошкульних образ". Тому Росія змушена була на деякий час залишити свої загарбницькі пляни в Европі і звернути увагу на Індію і Далекий Схід. Яку політику Росія вела супроти Індії, вказують вже самі заголовки публікацій, що обговорювали цю проблему: Нотович, Де дорога в Індію (Москва, 1889), Лебедев, В Індію (С-Петербург, . 1898), Соболев, Чи можливий похід росіян на Індію (Москва, 1901), Тагієв, Росіяни, на Індію.

В Китаї і Кореї стикалися інтереси світових держав, і після колонізації Сибіру до них долучилася Росія. Вона використала японсько-китайську війну (1894-1895), щоб, „допомагаючи" Китаєві, самій закріпитися на Далекому Сході. Росія домагалась права будувати на китайській території залізниці і мати, як опірні пункти-фортеці, незамерзаючі порти. На Далекому Сході працювали аґенти російського уряду, які робили дипломатичний тиск на Китай і Корею, щоб зміцнювати своє становище. Вони ділились на дві групи: одні були прихильниками рішучих дій, друга група в цих рішучих діях бачила небезпеку (через таку провокацію) бути розгромленою так як це трапилося в Кримській війні. Царський міністр закордонних справ Ламздорф в 1903 році говорив про Корею, що „доля її, як майбутньої Російської Імперії, в силу географічних і політичних умов, була зарані нами вирішена". Міністер Вітте в одному в одному листі (травень 1903) писав, що „нам треба залишити думку про захват Кореї". Особливо сильним суперником в зазіханні на Корею була Японія. З нею, а також з іншими державами Росія вела переговори про будівництво на корейській території залізниць і розподілу сфер економічно-торгових впливів. Відомий марксистсько-російський історик Покровський писав: „ . . . перенесення центру ваги з півночі Манджурії і Порт-Артуру в південну Манджурію і Корею, яка з точки зору основних інтересів російського торгового капіталізму зовсім ще не була потрібна, було самою небезпечною із всіх можливих авантюр, тому, що вона зударяла нас з ЗДА, які, просто кажучи, і допомогли Японії „вишібіть" нас з Манджурії. (Зовнішня політика Росії в 20 ст., Москва, 1926).

В цій же книжці Покровський твердить, що аґенти царя Ніколая Другого вели на Далекому Сході політику, суть якої „заключалася в тому, щоб здобути мінеральні багатства Кореї і взагалі захопити собі по можливості більше реальних цінностей, як в Кореї так і в південній Манджурії". Французький політичний письменник того часу Генріх Дюмолар писав, що „сама логіка розвитку російських впливів в Азії скеровується на те, щоб Корея зробилася російською".

Спровокована російською політикою, 26-27 січня 1904 року Японія почала військові дії і завдала нищівних ударів російській фльоті. Російсько-японська війна закінчилась перемогою Японії і підписанням 23 серпня Портсмудського договору, за яким Росія мусіла „відмовиться від окупації південної Манджурії і Кореї, а також відступити Японії половину Сахаліна". (Мала совєтська енциклопедія, ст. 526, Москва, 1930). Підсумовуючи наслідки цієї війни російська соц. демократична робітнича партія в окремій брошурі (Женева, 1905) писала: „Прагнення Росії захопити Манджурію і Корею в свої руки являється логічним наслідком всієї її політики територіяльного розширення на азійському континенті".

З приходом в Росії до влади комуністів традиційна російська політика не змінилася, лише набрала нових форм, які привели до теперішнього стану. В 1926 році Сталін писав: „Майбутня революційна влада в Китаї буде в загальному подібна за своїм характером до такої влади, про яку в нас вже говорилося в 1905 році, тобто щось таке на зразок демократичної диктатури пролетаріяту і селян".

Ось чому південнокорейці „мусіли напасти" на північнокорейців, а потім в цю боротьбу включилися китайські „добровольці". (Л Л)

Микола Барвінський

ЕКОНОМІЧНА НАУКА В СОВЄТАХ

(„Спускання вниз на гальмах")

В минулій своїй статті ми коротенько торкнулися „Новішого Сталінського економічного закону соціялізму". Ми зазначили, що Сталін в своїй останній праці — „Економічні проблеми соціялізму в СССР" подав нові директивні засади для підсовєтської науки з галузі економічних знань. Не так давно ще за день до опублікування цієї сталінської праці, питання сільського господарства й промисловости та їх взаємовідношення, совєтські економісти примушені були трактувати в інший спосіб, цілком відмінний від поглядів, яких в цьому питанні дотримується всесвітня наука.

Відомо, що існує закон „занепадаючої в и д а й н о с т и ґрунту" і завдяки цьому законові для певної дільниці землі існує межа вкладання капіталу у вигляді праці, машин й т. інш. і після цієї межі збільшення вкладання капіталу даватиме не прибуток, а навпаки, втрату. Це загально-відомий закон в економіці сільського господарства і цього закону ніхто в світі не заперечує й не заперечував за винятком комуністів. Промисловість не знає такого закону, який існує в сільському господарстві. На цьому власне й побудована різниця між сільським господарством і промисловістю, а далі різниця між містом і селом. Цього закону ми не в силі перемогти. До цього часу ніхто не міг і напевно можемо стверджувати, що й не зможе знищити цієї різниці, бо до цієї справи вмішуються сили природи, які ми неспроможні перемогти. В сільському господарстві існує веґетаційний період і мертвий період. В цей останній період сільський господар не може так діяти, як у веґетаційний період, натомість промисловість не знає таких періодів і діє безперервно весь час. Здається ясна справа. Людність намагається зменшити цю різницю між сільським господарством і промисловістю, а тип самим між містом і селом, але повністю знищити цієї різниці не може.

Інакше, відмінно від всього світу дивилися на цю справу большевики. Головний теоретик комунізму — Ленін зазначив, що між сільським господарством і промисловістю немає зовсім ніякої різниці. „Різницю між сільським господарством і промисловістю навмисне штучно породив капіталізм, завдяки чому село завжди має армію безробітних і ця армія безробітних весь час постачає для міста з його промисловістю дешеві робітничі руки, які так безсоромно експлуатує капіталізм". „Коли ж буде знищений капіталізм і запанує в світі комунізм, то й не буде цієї різниці, що її породив капіталізм". Так вчив Ленін. За Леніном вся підсовєтська економічна наука мусіла теж галасувати і на всі лади викрикувати, що закон занепадаючої видайности ґрунту в природі не існує, а це є лише вигадка буржуазних економістів, які є на службі капіталістів, за що й одержують певну оплату. А Ленін в 12-му томі своїх праць навіть написав цілий розділ, який присвятив нападам на знаного всьому науковому світові славетного українського економіста академіка і професора Михайла Туган-Барановського. В цій своїй праці Ленін полемізуючи з Туган-Барановським прозиває його дослівно — „безсовісний професор, що „околпачиваєт" (обдурює) з професорської катедри своїх студентів". Покійний академік Туган-Барановський зовсім не відповів на такі випади Леніна, бо справді, не варто вступати в дискусію з людиною, яка перебуваючи в стані фанатизму верзе всякі небелиці. Після Леніна всі теоретики комунізму, як Бухарін, Преображенський, Камєнєв, Зіновєв, Троцький й інші, яких, до речі сказати, фізично знищив Джуґашвілі-Сталін, як своїх небезпечних конкурентів, дотримувалися теж цього твердження, що між сільським господарством і промисловістю ніякої різниці немає. Сталін, що в тім часі був далеко позаду, теж підтримував цю точку зору і якщо по цьому питанню не було чути тоді його голосу, то тільки тому, що Джуґашвілі-Сталін був тоді на третерядних місцях. При наявности таких безперечно сильних теоретиків комунізму навіть після смерти Леніна, як Бухарін, або Троцький не міг Сталін голосно виступати, як людина малоосвічена. Всі „неперевершені" сучасні „наукові праці" Сталіна виконуються від імени Сталіна по замовленню льокаями комуністичної науки. Отже всі підсовєтські наукові економісти в минулому примушені були як з професорських катедр, так і в своїх наукових працях стверджувати те, що проповідували теоретики комунізму, а саме: що різниці між сільським господарством і промисловістю в природі не існує ,а закон занепадаючої видайности ґрунту є лише вигадка апологетів капіталізму. А скільки чесних наших науковців-економістів, що не могли погодитися з цією нісенітницею, що проповідували комуністи, загинуло, а скільки, віддбувши тюремну кару й висилку, одержали свого роду „вовчий квиток", що, мовляв, „протасківалі (протягували) в своїх лекціях вредітельскіє (шкідливі) теорії". Перед цими мужніми людьми, що не захотіли за шмат гнилої московсько - к о м уністичної ковбаси продати своє сумління науковця, ми повинні з великим подивом й повагою до їхнього мужнього вчинку схилити свою голову. Тішить нас, що були серед наших науковців ці безстрашні і непродажні люди.

Але проходили рік за роком московського комуністичного панування на 1/6 земної кулі і нарешті наступив 1952 рік, коли восени Сталін опублікував свою „неперевершену" працю — „Економічні проблеми соціялізму в СССР" і в цій, з дозволу сказати, „науковій" праці ми натрапляємо дослівно уже на таке: „знищення різниці між сільським господарством і промисловістю не означає знищення різниці взагалі між сільським господарством і промисловістю, яка залишиться і при комунізмі з огляду на різні умови праці, а означає знищення „существенних" (істотних) різниць між промисловістю і сільським господарством". Отже на сьогодні диктатор Сталін проголошує уже, що різниця між сільським господарством і промисловістю і при комунізмі залишається, а будуть, мовляв, знищені лише істотні різниці. Таким чином вся попередня „наука" комуністичних теоретиків про противенства між сільським господарством і промисловістю відкидається. Так само комуністи проповідували і другу дурницю, видаючи її за науку, себто те, що комунізм знищить різницю між фізичною й розумовою працею, різниця між містом і селом. На сьогодні в тій же самій своїй „неперевершеній" праці Сталін зазначає: „Так само якась різниця між розумовою й фізичною працею буде хоча б тому, що умови керівного апарату підприємства не однакові з умовами праці робітників".

Одним чином „товарищи" комуністи повернули назад, чи як в подібному випадкові зветься — „спустилися вниз на гальмах". Тепер бідолахи підсовєтські вчені економісти почали каятися в своїх попередніх помилках (але хіба це їх була провина в минулому!). Все ж таки ці нещасні бідолахи не знають ще якої їм прийдеться співати завтра. Отже запитаємо, чи це є наука, коли така людина як Сталін, вчора змінив напрямні в мовознавстві, сьогодні в економічній науці, а завтра ще в чомусь і так далі й так далі. В російській імперії, що тепер ще зветься СССР, панує страшне пригнічення вільної думки, де різні теорії „вчених" комуністів як в минулому, так і в сучасну пору показують яку небезпеку для культурного вільно-демократичного світу уявляють різні к о м уністично - імперіялістичні совєтські теорії, що задурманюють людям голови.

А. Красвий

ХТО ВИНЕН?

Існує китайська приповідка, яка нам пригадалася з приводу певного випадку з нашого біжучого українського життя.

Ця приповідка звучить: „Той, що багато говорить, мало коли здійснює свої речі. А мудрий чоловік завжди боїться, щоби його слова не перевершили його діл".

А той випадок, подія чи факт — назвіть як хочете, — такий: в жовтні місяці минулого року Український Конґресовий Комітет розіслав брошуру із звітом про діяльність Українського Народного Фонду, а на останній сторінці тої брошури звернувся із закликом до громадянства та організацій, щоби вони п е р едплачували „Український Квартальник" (5 долярів на рік) та „Український Бюлетень" (2 дол. на рік), які видаються анґлійською мовою на кошти Українського Конґресового Комітету. Передплачували не для себе, а для місцевих політичних діячів-американців, для місцевих американських високих шкіл та міських бібліотек.

Мета — відома: щоби таким способом ширити інформації про Україну, про поневолення українського народу, щоби з кожним числом „Квартальника" та „Бюлетеню", подавати все нові й нові матеріяли й факти, які мали б промовляти за наш народ та за необхідність допомогти йому вирватись з неволі.

Цієї брошури Народного Фонду із закликом розповсюджено 50,000 примірників, при чому кинуто її було не наосліп, але розіслано нашим передовим свідомим громадянам, — передплатникам і читачам українських часописів, організаціям і подібне.

І, ось, цікаво: який вислід цього заклику?

Властиво, трохи соромно про це писати, але нічого не вдієш: мусимо знати себе, — нічого нам не поможе, коли свої хиби будемо самі від себе закривати — затаювати.

Тож признаймося: на 50 тисяч закликів відгукнулось — разом на оба видання! — 5 осіб чи організацій, — 5 осіб, що застановилися над закликом і уділили йому стільки уваги, що рішились таки передплатити для своїх міських бібліотек та американських політиків аж . . . 5 примірників цих видань!

Який це відсоток на 50,000 закликів навіть трудно вирахувати, — тут без вищої математики й не обійдеться! Але ось нам підказують: буде це — не один відсоток і не пів відсотка, а лише 0,1‰ — одна десята „проміллє". По „простому", на десять тисяч закликів обізвався — один!

Оце — наше дійсне розуміння ваги інформації та пропаґанди!

А скільки ж то про потребу й „надзвичайну необхідність" пропаґанди у нас говорилось та писалось, скільки ж то кожний наш українець — політик і неполітик — при кожній нагоді виголошує на цю тему промов та закликів!

Отже, — воістину: „Той, що багато говорить, мало коли здійснює свої речі".

І ніби для нас припасовано, бо, власне, у нас слова панують над ділами, голі фрази — замість конкретних діл.

Що це, власне, так, каже нам і стан Народного Фонду.

Правда, Фонд в цих днях, як сповіщають, перейшов свою основну межу: 100,000 долярів.

Честь тим тисячам наших громадян, що скромно й без галасу виконали свою повинність й дали можливість для існування та праці наших національних установ.

Але деж десятки тисяч інших наших громадян, свідомих і освічених людей, що постійно говорять про українську справу і залюбки усе критикують?

На жаль, у них слова перевершують їхні діла. І це, власне, є наша національна трагедія!

Інфляція слів! . .

Сьогодні читаємо в часописах, що на 11 березня скликається в Европі конференція для боротьби із совєтським антисемітизмом. В конференції візьмуть участь представники жидівських організацій з 38 держав! У зв'язку з цим, жидівська допомогова установа — Джуїш Аппіл — звертається до жидівства із закликом зібрати нових 144 мільйони долярів.

Яка активність! Який розмах!

Ще між самими деякими жидівськими діячами йде дискусія, чи в даному разі мається діло із пляновим антисемітизмом, чи то є звичайна внутрішня совєтська „чистка". Отже це в них лише початок можливої небезпеки, — а який живий відгук цілого суспільства!

І — порівняймо — нашу активність, нашу жертвенність! Супроти наших, українських, страждань, нашої історичної трагедії.

На жаль, одначе, з приводу цих страждань і цієї трагедії з нашого боку є багато слів — „великих слів — велика сила", — є нарікання на ворогів, на байдужість світу та вимоги допомогти нам.

А, між тим існує й інша старовинна китайська сентенція, що звучить:

„Мудра людина вимагає всього лише від себе, а легковажна — вимагає всього від інших".

Пора й нам стати мудрими!

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ И ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА!

JAMES BURNHAM

Політика Визволення

(THE POLICY OF LIBERATION)

X. Розділ з друкованої тепер книжки „Здержування чи Визволення" ("Containment or Liberation")

(2)

Отже, відносно політики визволення немає нічого таємничого. Її ціллю є воля для народів і націй, поневолених тепер зосереджено російською совєтською державною системою — воля для всіх народів і націй, які тепер є під комуністичним пануванням, включно з російським народом. Прийняття політики визволення для З'єдинених Держав означатиме в першу чергу просто те, що уряд відповідним рішенням зв'яже країну з цією метою. Основне зобов'язання мусить бути явне: в попередньому розділі ми бачили, що „таємна" політика визволення неможлива. На початку немає потреби на офіціяльну заяву про те, як така ціль має бути досягнена, як теж для американців не було б в жадному часі властиве намагатись приписати в подробицях політичний і соціяльний лад, який заступить совєтську державну систему.

2

Між тими, які приймуть ціль визволення, неминучо будуть розбіжності щодо засобів і метод. Проте, які гострі вони не були б, вони будуть менш глибокі і більш продуктивні, ніж розбіжності щодо загальної політики, інтенсивність яких збільшується від другої половини 1949 року — від часу, коли совєтська атомова експльозія і комуністичне завоювання китайського суходолу остаточно доказали заломання політики здержування.

Політика визволення матиме вплив на всі національні зусилля — дипломатичні, господарські, п с и х ологічні, військові. Визволення не може бути недільною доктриною, але мусить інформувати і щоденно керувати звичайною поведінкою, як теж і великими та окремими акціями. Так було з політикою здержування.

Принципом здержування є намагатись вдержати лінію, але ніколи не виходити поза неї. Тому то в рямках здержування кордоном корейського перемир'я мала бути 38 паралеля; китайським національним військам з Формози не можна дозволити діяти на суходолі; а м е р и к а нський представник в Об'єднаних Націях мусить відкидати постанови ухваленого Конґресом закону про озброєння екзильних військових частин; антикомуністична більшість албанського населення не може бути пожвавлена до короткого вискоку із совєтської імперії; американські і альянтські учасники переговорів мусять своєчасно підпорядковуватись ганебним вигадкам в ритуалі корейських переговорів; американська влада мусить безчинно приглядатись, як комуністичні інквізитори зривають голови американським громадянам; а м е р и канські представники по всіх усюдах мають „оминати провокацію", здавати ініціятиву і строго придержуватись дефензиви. Так було і має бути за час політики здержування. Натомість це в кожному випадку є якраз протилежне, що доконче мало б бути, коли б політика визволення була переведена в дію.

Черговим актом політики визволення, після зв'язання З'єдинених Держав з її ціллю, буде повідомлення про це рішення мешканців совєтської імперії і всього світу. Совєтські піддані, і вожді також, знають, що вдержання совєтської системи залежить в останній аналізі від З'єдинених Держав. Якщо З'єдинені Держави мовчазно погодяться на збереження системи, якщо політика здержування (що є рівнозначна з мовчазною згодою) продовжуватиметься або якщо її заступить політика угодовства, тоді справа полагоджена. Решта опозиції втратить свою силу, а говорення про а н т и к о муністичний резистанс буде звичайною провокацією. Справжній резистанс може розвинутись тільки з переконання, що теперішній стан справи є тимчасовий, що система не вдержиться. Це переконання мусять поділяти маси, воно не може бути обмежене до виїмкових і можливо ексцентричних одиниць. Ізольовані литовці, і казакстанці, і китайці ніколи не скинуть совєтської системи. Політика визволення скеровується до всіх націй і народів: її ціллю є воля, а не гніт.

Самі тільки слова („пропаґанда") не вистачають для переконання мас про американське зобов'язання щодо визволення. Це мусить демонструватись щоденно в акції. Характер демонстрації буде потрійний: всебічне ведення політичної війни; допомічні військова і майже військова акції, де такі потрібні; відповідна підготовка до кожної військової акції, яка могла б бути потрібна в будуччині. Ясно, що З'єдинені Держави вже відповідно активні по цих трьох лініях. Переставка в політиці приспішить розміри і темпа, зокрема ведення політичної війни, та зосередить всю активність, однаково політичну і військову, на справі визволення.

Тому, що тут я заінтересований основною справою політики, я не бажаю метушитись в аналізі технічних проблем в її застосуванні. Проте, мені хотілося б використати кілька прикладів на те, щоб показати, як перспектива визволення конкретно виявиться в акції ведення політичної війни. Вигляд на визволення означає, що народи і нації під совєтським імперіяльним пануванням є союзниками З'єдинених Держав, а не ворогами чи тільки аґентами. Тому то застосування політики визволення вимагатиме, щоб З'єдинені Держави, в рямках можливостей, відносились до них, як до союзників. Це значить, що З'єдинені Держави вважатимуть автентичних представників цих націй за речників приязних держав. З точки зору визволення, теперішні комуністичні уряди не є автентичні, а тільки незаконні узурпатори. У висліді, де тільки існує на це відповідна база, певного роду визнання повинно бути уділене „вільним" (тепер силою факту екзильним) урядам або репрезентативним національним комітетам.

З'єдинені Держави навіть під час політики здержування продовжували визнавати вільні уряди балтійських країн та відмовлялись дати леґальну згоду на включення їхніх територій в совєтську імперію. Перспектива визволення піддає, щоб до такого визнання ставитись більш серйозно та щоб в галузі дипломатичної і матеріяльної допомоги ставитись до представників вільних балтійських урядів так само, як до представників інших союзних держав.

Це було б цілком властиво і законно оправдано відтягнути визнання маріонеткового варшавського уряду Польщі в користь вільного польського („лондонського") уряду, що його продовжує визнавати деяка кількість країн, включно з Еспанією, Ливаном, Портуґалією та багатьома південно-американськими державами. Не треба казати, що в рямках політики визволення не може бути мови про будь-яке визнання китайського комуністичного уряду.

(Продовження буде).

В. Трембіцький

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Пару чисел тому на шпальтах „Свободи" появилася цікава стаття інж. Костя Церкевича про потребу створення Українського Народного Університету. — Автор цеї статті перечислює існуючі вже відповідні „школи" чи курси, яких завданням є ширити відомості про Україну з усіх її ділянок розвою як теж про подавання охочим до науки знання про практичний фах, як технічне креслення.

Безумовно, що потреба Українського Народного Університету є велика та найвижчий час, щоб така школа повстала зокрема там, де є більше скупчення нашої еміграції, отже в Ню Йорку — Мангатені, в наших поселеннях інших міст тощо.

Питання, а вглядно сумнів, мовляв, така школа не вдержиться, мовляв ми вміємо скоро закладати, але не вдержати, мають остільки рацію, що ці, які засновують такого роду школу, мусять ставляти перед громадянством вимоги платности за науку. — Засіб платности школи є конечний й лише тому, що він забов'язує молодь не занедбувати присутности на викладах, а учителів до морального обов'язку виконувати свої зобов'язання супроти молоді та її батьків.

В противному разі наступає занедбання молоддю шкільних лекцій, а знеохочені професори - викладовці щораз більше відходять від своїх обов'язків та в висліді школа паде.

Саме навчання повинно охоплювати найважніші предмети українознавства, а особливо предмет ґеографії із окремим курсом економічної ґеографії України, далі історію України та предмет, який можна би назвати суспільними проблемами та який висвітлював би економічно-історичні зносини України із державами та народами світа. Цей останній предмет ще непрактикований в нашому шкільному навчанні дуже важливий, бо нашого слухача зближує до вільних націй та дає йому обосторонне знесення, яке може наш еміґрант використати при зустрічі із різними чужинцями, пропаґуючи в нього почуття близькости та рівности із нашим народом, перетворюючи українську проблему в міжнародню.

Само собою, що в системі викладів У. Н. У. повинна зайняти належне місце і українська література, історія нашої церкви, історія мистецтва, музики, а навіть дещо викладів із антропології та археології тощо.

Існуючий наш Народний Університет в Джерзі Сити допроваджує до кінця свій перший курс випускників. Хоча цих слухачів не багато, але вони були стало на викладах, стало підготовлялися до кожного квартального іспиту та за біля 1½ року праці наші курсанти добули певне знання, яке їм пригодиться дуже в їхньому житті чи то тут, на еміґрації, чи може колись дома в громадянській роботі серед свого народу.

Особливо корисно ходити на такий курс українознавства молоді мужеського пола, яка познайомившися із проблематикою історії та господарства України, може це своє знання після використати чи то в рядах американської армії чи то може колись дома в організації — наладнюванні нормального розвою життя батьківщини, конфронтуючи це своє знання із досвідом того, що бачила дана людина в світі — Німеччині, Америці, Англії тощо.

Таким чином курсант У. Н. У. може стати колись чинником уліпшення нашого майбутнього національного розвою.

Щоби наша молодь набула докладне знання з українознавства, вона мусить бути сталим відвідувачем викладів У. Н. У. та ці виклади мусять мати певний протяг часу, тобто кожний предмет мусить мати мінімум 30—40 годин викладу в цілості, але не менше.

Мимо найкращої волі викладовець в 10—20 годинах не може вмістити повного курсу, кажімо історії України чи ґеографії. — Такі коротко-годинові курси не можуть дати учням належного глибшого знання даного предмету, а це коротке та плитке зачерпнення відомостей в протязі часу послабне та буде безкорисним.

На кінець дозволю собі подати, що виклади У. Н. У. повинні відбуватися не системою шкільного (гімназійного навчання, а системою викладовою в якій то формі виклadання молодь рівночасно вчиться нотувати подавані відомості дотичного професора, вчиться слухати виклади та значно інтензивніше працює як в системі диктування лекції.

Зараз найбільше потрібна українозновча школа на нюйоркському Мангатені, де нашої молоді найбільше.

Щоби не ускладнювати відносин заснування такої школи, найкраще було б одинокий існуючий вже Український Народний Університет із Джерзі Сіті перенести до Ню Йорку із його цілим складом професури, системою викладання та успіхами в цій ділянці праці на протязі останніх 1½ року.

На новому місці діяння У. Н. У. можна б розбудувати, додаючи до його програми ще деякі цікаві предмети, потрібні загальному образуванні людини як: предмет всесвітньої історії, історії культури, мистецтва, далі про світове господарство, літературу, право, кінчаючи навчанням англійської мови тощо.

Оце була б одна сторінка завдань У. Н. У. перед нашим молодим громадянством.

Другою ділянкою праці такої школи повинно бути, подати нашій нефаховій молоді знання практичних фахів, щоб ними могла наша молодь краще начеркувати своє майбутнє життя та не йшла слідами більшости нещасних наших старих еміґрантів, які тяжкою працею двох рук заробляли на щоденний прожиток та в кінці свойого життя були мало забезпечені.

Незалежно від того, чи ми зернемо до вільної батьківщини, чи ні, нам потрібна еміграція, яка б була поставлена високо під матеріяльним оглядом.

Бо ж такого роду еміграція може мати великий вплив на дальший хід нашого еміґраційного життя, через високий матеріяльний рівень, вона може своїми впливами сягати до вищих фінансово-політичних чинників американського світу, такого роду еміграція є потрібна навіть й нашій майбутній самостійній державі.

Зараз наша молодь та дещо старше громадянство, яке щойно недавно прийшло на цей американський континент по більшій части працює на прожиток по усяких часто брудних фабриках як звичайні робітники, чи ще гірше як т. зв. портери, клінери, не маючи ніяких перспектив фахово-робітничого зростання. Наша молодь є помийником по ресторанах чи готелях, але дуже рідко ми бачимо нашу молодь як фахових майстрів, промисловців, ще рідше як певного роду урядників та майже ніколи як самостійних людей фаху: купців, фабрикантів, інженерів, професорів, вищих урядовців тощо.

Залишімо покищо цю вищу категорію працюючих, а подбаймо саме в рамах майбутнього У. Н. У. в Ню Йорку дати нашій молоді такого роду фахове знання, щоб ним вона могла лекше та з приємністю виконувати своє заняття та за цю працю могла одержати пристойну платню.

Америка це країна, де найкраще мають поле до попису люди фаху, конкретного хоч вузького часом знання. — Люди нефахові є вічним робітничим тяглом, яке є далеко слабше платне та не має перед собою перспектив належного розвою.

Тому теж було б добре, як би в програмах У. Н. У. були такі предмети фахового знання як: бухгальтерія, предмети секретарсько - адміністративної роботи, фаховий курс технічного креслення, читання технічних планів, фак декоративного мистецтва (вистав, афішів, сцен, тощо), які є тут дуже, а дуже добре платними.

Певній категорії молоді можна б дати теоретичні науки індустрійного виробництва, копальняної промисловости, щоб ця молодь будучи зараз на фабриках чи заведеннях промислу через практичне зайняття могла при помочі викладів на У. Н. У. добиватися кращих фабричних постів типу кращих т. зв. форманів, чи босів.

Також треба дати молоді практичне та теоретичне знання торгівлі, вміння вдержуватися на полі конкуренції.

Також треба молоді із знанням ведення транспорту, телефонно - телеграфного зв'язку.

Бо така молодь може запевнити розвій свойого життя приватно, забезпечити життєвий ріст майбутнім своїм родинам, дати матеріяльну користь та підмогу розвосві нашого еміґраційного життя.

Того роду молодь може дати собою вклад в розвій життя Америки та коли б прийшлося такій молоді вертатися домів, то це були б люди із великим нам потрібним дома фахом.

Хай думки автора цеї статті будуть поштовхом до дальших цінних думок наших педаґогів, людей науки, людей фаху та молодого нашого покоління в питанні покращання матеріяльного як теж і морального розвою та життя нашої еміґрації по цей бік залізної заслони.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Відчитова діяльність ОПВБУ

В рямцях публічних доповідей, влаштовуваних в зимовому сезоні в Ню Йорку, відзначити треба три доповіді, влаштовані ню-йоркським відділом Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України в залях Літературно - Мистецького Клюбу. Першу з них п. н. „Стан на українських землях до 1951 року в світлі документів з рідних земель" виголосив інж. О. Логуш в дні 20 грудня м. р. Доповідач дав синтетичний огляд розглядаиої проблеми, точніше зупиняючись над ситуацією українського села та методами економічної експлуатації українського народу большевицькою Москвою. Послуговуючись порівняльним матеріялом про економічний стан українського села у передвоєнному і повоєнному періодах, автор виказав постепенне зубожіння українського селянина та спихання його до ролі панщизняного раба. Численні дані про повоєнний стан на Україні були ілюстровані оригінальними матеріялами з різних земель України. Ділова дискусія над інтересною доповіддю була, на жаль, унеможливлена виступом одного, останньо присиланого на українські доповіді „федераліста", що намагався заперечити московське поневолення України. Присутні, серед яких були заступлені різні українські політичні середовища дали одностайну і рішучу відповідь цьому виступові.

Проблемою „України в Об'єднаних Націях і історією її прийняття і діяльности" займався п. В. Голубничий в своїй доповіді в дні 31 січня ц. р. Доповідач проаналізував широко чисельний документарний матеріял, що відноситься до його теми, подекуди мало відомий для нашої громадськости. Автор дав інтересну картину прийняття УРСР до ОН та ролю, що її вона там виконує, спиняючись над значенням того факту зарівно для скріплення позицій української визвольної справи на міжнародньому форумі, як також для зростання серед українського народу на рідних землях свідомости приналежности української нації до кола державних народів світу. Це останнє доповідач вважав одним з поважних здобутків України, і твердив, що визвольна боротьба українського народу і скріплення українського потенціялу в цілому СССР в поважній мірі вплинула на уведення України до ОН.

Ред. Юрій Дивнич говорив в дні 21 лютого ц. р. на тему „Антисемітизм і українофобство в СССР", а запрошеними співдоповідачами були пп. В. Барка, Д-р С. Ріпецький та проф. Б. Подоляк. Головний доповідач подав у чіткому перекрою характеристику і ролю поодиноких течій і політичних концепцій серед українського і жидівського народів в СССР та їх ставлення до большевизму і російського імперіялізму. Широкою документацією доповідач розкрив органічно ворожий для обох народів, як і для інших народів СССР, характер російського імперіялізму та його ролю у пляновому нацьковуванні поневолених народів проти себе та відомої політики їх ділення і панування над нами. Доказом цього може служити напр. плянове обсаджування Москвою жидами таких посад в Україні, що мусіли бути об'єктом найбільшої ненависти українського народу. Водночас негативно на формування українсько-жидівських взаємин впливає те, що серед російських еміграційних імперіялістів, які домагаються дальшого поневолювання України Москвою є, на жаль, також жидівські постаті. В протиставленні до того доповідач представив декілька документарних картин участи представників жидівської меншини в Україні в спільній з українцями боротьбі проти московсько-большевицької окупації. В конклюзії доповідач закликав до єдности українського і жидівського народів в спільній боротьбі проти політики російсько - большевицького народовбивства.

Співдоповідачі були вдалим доповненням проблеми: Д-р Ріпецький дав численні документарні дані позитивного ставлення українського народу до жидівської меншини, спираючись на писаннях провідних постатей українського визвольного руху попереднього і цього сторіччя та офіційних документах Української Народної Республіки. Проф. Б. Подоляк барвисто характеризував суть російського імперіялізму всіх відтінів, а доцент В. Барка навів численні докази негативного ставлення українського населення до терористичних практик російської чорносотенщини і німців у відношенні до жидів.

Доказами заінтересування, що їх викликали усі доповіді серед української громади Ню Йорку, були численна присутність учасників з різних середовищ, зокрема делеґатів інших товариств та живі дискусії.

Обсерватор

Сконсолідована праця

Сконсолідована праця жіноцтва для виступів на громадському форумі продовжується й далі. Відновив свою працю Комітет Зорганізованого Жіноцтва, на чолі з Л. Івченко. Завданням Комітету, як і минулого року, є урядити Свято Жінки - -Героїні, яке й відбудеться 22 березня ц. р. в Стайвезент Скул.

В Комітеті беруть участь 11 Жіночих товариств і секцій. Обрано комісії: пропаґандивну в складі: пп. Лащенко, Степаняк, Бенцаль, Галичин, Джулінська; організаційну в складі: Купчинська, Півторайко, Кметик, Пельц, Юрків, Різник, Марусевич; програмову: Калина, Близняк, Голюка, Гермак.

Цьогорічне свято ухвалено зробити за цілком іншим принципом: без рефератів, а у формі інсценізованої панорами кількох періодів української історії, що висвітлюють участь жіноцтва в боротьбі за волю і незалежність України.

В день Свята буде відправлено панахиди в обох Церквах.

I

Филаделфія, Па.

Д-р Шлемкевич про заблукану творчість

В неділю, 15 лютого ц. р. відбулась у читальні ЗУАДК-омітету у Филаделфії черґова, третя лекція Д-ра Миколи Шлемкевича з циклю „Загублена українська людина" на тему „Заблукана творчість або ерос на службі". Прелеґент нав'язав до попередніх своїх лекцій, в яких він доказував про підпорядкування світогляду одній заложеній ідеї, що й не дозволяє побудувати повний світогляд людини. Цей натиск заложеної ідеї слідний теж і на творчості останніх десятиліть української культури. Прелеґент повів авдиторію у глибини душі, де твориться і людський світогляд і мистецтво, як два пов'язані з собою нероздільно первні. З одного боку свідоме розумове зростання думки через пізнання, з другого ж розростання мистецтва, що все наближує людину до життя, до природи. Повно може розгорнути ерос свої крила лише тоді, як і одно крило думки і друге мистецтва широко і свобідно розпростерті. У нашій культурі останніх десятиріч завважується, що думку, світогляд закрашується мистецьким словом, а мистецтву накидається апріорну думку, подібну до тої ідеї, якій старається підпорядкувати живу людину. Прелеґент перевів деякі порівняння з української літератури останніх десятиріч, що й ілюструвало його погляди. Доповідь, як і попередні була багата у цитати з філософії. Прелеґент дав прекрасну характеристику деяких періодів культури, зарисовуючи картини з ділянки історії музики з періодів Баха, Моцарта і періоду вальса. Добірна публіка і тим разом знайшла високу культурну розвагу і нагоду багато проблем передумати.

Д-р Шлемкевич давав теж відповіді на дискусійні питання в дискусіях із слухачами, що ведеться дорогою кореспонденції.

Провадив вечором д-р Володимир Ґалан.

Т.

Клівленд, Огайо

Третій Академічний Вечір

Третій доклад у рямцях „Академічних Вечорів" виголосив загально відомий зі своєї суспільно - громадської праці на терені Клівленду, п. інж. Тарасюк на тему:

„Липинський, Донцов, Шаповал".

Рідко коли прелеґентові вдається задержати об'єктивну лінію при обговорюванні таких делікатних проблем, як ідеологічні питання; п. інж. Тарасюк зумів при питомім йому спокою сказати дуже багато, а не вразити нікого, не діткнути нічим навіть найбільше вражливих.

Незручно було б у короткому дописі передавати докладний зміст доповіді, все ж таки належить підчеркнути принайменше коротко найважливіші місця докладу, над якими прелеґент довше зупинявся.

Обговорюючи ідеологію Липинського, прелеґент ствердив, що Липинський, будучи речником монархізму, простягав завжди руку згоди всім своїм політичним противникам. Як творець т. зв. клясократичної доктрини спирав Липинський силу держави на укр. хліборобі, як одинокій реальній силі, що кров'ю і життям своїм заінтересована в власній Українській Державі. Коротко, за словами прелеґента, національну ідеологію Липинського можна б змістити в слідуючих двох думках:

Вся влада монархові, вся свобода народові!

Липинський бачив дві загрози для укр. народу, польську й російську, проти яких радив зосередити всі наші сили.

Переходячи до обговорення Донцова, прелеґент ствердив, що Донцова слушно називають основником і творцем націоналістичної ідеології, а навіть „Вісті" харківські писали про „Націоналізм" Донцова, що „націоналізм має нарешті гранітну ідеологічну підставу". Донцов створив нове поняття для слів нація-нарід. У Донцова не матерія, а дух грає провідну ролю в житті людей і народів і тому на місце розложеної матеріялістичної ідеології ставить Донцов націоналістичну, оперту на силі духа' та на волевім чиннику. У Донцова отже не розум, а воля рішає, тоді коли у Липинського розум і воля міряються одним і тим самим мірилом. Донцов за виводами прелеґента, це найбільший знавець і ворог Росії, а заразом найбільший знавець і приятель Зах. Европи. Бо ніхто інший, — сказав прелеґент, — а лише перший Донцов виставив тезу, що „гніт, ярмо і насильство, це невідільні прикмети російського народу від 800 літ..."

Ставлячи біля себе Донцова з Липинським, прелеґент ствердив, що абстрагуючи від різниць ідеологічного характеру, Донцов бачить колективним ідеалом укр. народу боротьбу з Росією, Липинський боротьбу з Росією і Польщею одночасно. Тоді коли в Липинського на чолі держави мав би стояти дідичний монарх, у Донцова володар-вожд з правлячою верствою т. зв. аристократією, яка виходить з добору, а не з вибору. І. Липинський і Донцов хочуть вивести свій нарід не лише з неволі фізичної, але й духової, бо як твердив Донцов, „духова розпорошеність укр. народу дуже зміцнювала російську імперію". Обидві ідеології називає прелеґент протисоціялістичними. В обидвох ідеологів спільна ціль і мета — Українська Самостійна Держава.

Третій розділ свого докладу присвятив прелеґент речникові соціялістичної ідеології Миколі Шаповалові, б. міністрові Уряду УНР та голові партії соціялістів - революціонерів, яка спиралась на селянство. Шаповал пропонував приватну добровільну колективізацію. Прелеґент називає Шаповала ідеологом клясової боротьби. Великим неґативом Шаповала бачить прелеґент його нічим неоправдану віру чи переконання, що без порозуміння з росіянами ми не зможемо здобути України. І тому Шаповал заключив навіть у 1928 р. умову з головою російських соціялістів Черновом, який недавно помер у Новому Йорку. На щастя ідеологія Шаповала не має тепер багато приклонників.

Свій доклад закінчив інж. Тарасюк заключенням, що в державних справах всі програмово - ідеологічні проблеми повинні відійти на бік, а сьогодні ми всі повинні стати на становищі укр. політичного максималізму, бо це воля цілого українського народу.

Цікавий цей доклад залишив дуже миле враження посеред слухачів.

Д-р О. Наклович

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 14-ти мільйонового майна організації!

ЗАКЛИК КОМІТЕТУ „МАТИ І ДИТИНА"

в справі Великодньої збірки для залишенців в Европі.

Цьогорічний близький вже Великдень заставляє нас пригадати нашому жертвенному Громадянству традиційну збірку для залишенців в Европі, проголошену вже раньше УККА та ЗУАД Комітетом.

1. Наявні свідки, члени делеґації УККА до Европи п. п. Д. Галичин та Ярема звітують про велику недостачу в харчах по таборах в Німеччині, а то й виснаження голодовими пайками, якими забезпечені залишенці по таборах німецькою владою місячно, а до речі — вони вистачають ледве на два тижні.

2. Чи зможемо ми в пересиченій харчами Америці, Канаді чи Австралії засісти спільно до багатозаставленого Великоднього стола, не сповнивши раніш обов'язку допомогти нашим братам-залишенцям в Европі?

3. Ми твердо віримо, що так, як Різдвяна збірка, пройде й Великодня з великим успіхом і не обтяжить надмірно ні наших фінансів, ні дорогого часу, а причиниться поважно для облегчення долі залишенців. Вони вдячно згадають своїх щедрих опікунів у далеких заморських країнах. Тому жертвуймо всі на Писанку для залишенців: харчі (цукор, товщ, мясиво в пушках, солодощі, каші), мило, а також гроші.

4. Збіркові пункти Комітету „Мати і Дитина" на терені свого діяння просимо негайно розпочати збіркову акцію способом, який приніс найліпші успіхи при Різдвяній збірці.

5. У місцевостях, де існують українські харчові крамниці, користуймось набутим досвідом і проводім збірку, влаштовуючи там свої збіркові коші для покупців.

Нехай же „Сирітський Великдень" залишенців на чужині облегчить наша Писанка.

За Комітет „Мати і Дитина":

Олена Лотоцька, голова;
Надія Іщук, секретарка.

Часопис „Свобода" повинен знаходитися в кожній українській хаті!

Порядок депортації за новим іміграційним законом

Справа депортації така серйозна, що для чужинців і їх друзів дуже важливо розуміти свої права щодо цієї процедури. Новий закон МекКерена-Вальтера, як і старий закон, подає спеціальну процедуру, якою Відділ Іміграції та Натуралізації вважає за потрібне когось депортувати.

По-перше, видається ордер на арешт особи, що має бути депортована. У період перед переслуханням її справи ця особа може бути звільнена під заставу, під запоруку, але її можуть і тримати у в'язниці, залежно від обставин у кожному окремому випадку.

Фахова репрезентація

Коли справа надходить до спеціального урядовця, чужинець має право виставити свого репрезентанта, правника або представника від соціальної агенції, організованої допомагати чужинцям. Це дуже важливо для чужинця мати фахову допомогу такого роду, хіба що він сам добре розбирається в пред'явлених урядових обвинуваченнях. Під час дослідження справи чужинець та його представник мають право знати всі свідчення проти нього, подавати свої власні докази, й вимагати очних ставок свідків. Депортація не може бути вирішена без підстави, але базується на доказах, доведених і обгрунтованих.

Якщо чужинець дістане повідомлення, але не з'явиться на розгляд його справи, справа буде переслухана без нього і висновок буде зроблено на підставі матеріялів справи.

Чужинця мусять повідомити про рішення в його справі. Він може оскаржити це рішення в Іміграційній Комісії протягом 5 днів (не рахуючи неділь і свят) після одержання повідомлення. Постанова Комісії, за невеликими винятками, остаточна.

Мусить бути депортований протягом 6 місяців

Закон вимагає, щоб чужинець був депортований протягом 6 місяців після винесення вироку. Йому дається право вибрати собі країну, куди він хотів би переселитись, але якщо та країна відмовляється прийняти його, Генеральний Прокуратор має вислати його до країни його походження, чи до країни, звідки він прибув до ЗДА, чи де він родився, чи де він жив. Якщо всі ці проєкти не здійснимі, його можуть вислати до будь-якої країни, яка погодиться прийняти його.

Якщо чужинця депортують за кримінальні злочини, підривну діяльність, зрушення законів про наркотики, чи жебрацтво, чи як неморальну людину, а він намагатиметься виявляти небажання виїхати з ЗДА за 6 місяців, він може бути ув'язнений на час до 10 років.

Фізичне переслідування

Якщо Генеральний Прокурор вирішить, що коли чужинець буде відісланий до країни, де йому загрожує фізичне переслідування, він може затримати депортацію так довго, як він вважатиме за потрібне. Старий закон забороняв Генеральному Прокуророві депортувати чужинця до країни, де він міг би бути об'єктом фізичного переслідування.

З цієї причини, і зважаючи на можливість того, що жадна країна не погодиться прийняти депортованого, він може залишитись у ЗДА понад 6 місяців. У таких випадках чужинець має виконувати всі накладені на нього обмеження, бо в противному разі йому загрожує грошева кара або ув'язнення.

Стримання депортації

За старим законом деякі особи, що їм загрожує депортація, але вони заслуговують на дозвіл залишитися, можуть бути стримані від депортації, якщо сам чужинець, або хтось із його близької родини можуть зазнати економічної руїни. Новий закон касує канадійську перевірку, як засіб уникнути депортації, і обмежує стримання депортації до випадків, коли виняткові й незвичайні труднощі можуть спіткати депортованого чи членів його близької родини. А що ніхто не знає точно, як новий закон буде інтерпретовано, то Конгресовий Комітет, що написав його, висловив думку, що такі виняткові й незвичайні труднощі могли б трапитись чужинцеві, коли б його депортація була несправедлива. Комітет вважає, що чужинець, який терпляче чекав своєї черги на квоту закордоном, має більше право на увагу, ніж чужинець, що нелегально прибув до ЗДА.

Навіть, коли депортація визнана за несправедливу, чужинець мусить прожити в ЗДА від 5 до 10 років, як особа доброї поведінки, щоб мати право на стримання депортації. Ця справа належить до вирішення Генерального Прокурора. А остаточне роз'вязання справи належить Конгресові. Стримання депортації — це не право, надане чужинцеві, а тільки привілея, що може бути йому дарована.

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то пам'ятайте, що Вам не можливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найдешевше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Коляда Чорноморської Січі

Організація Чорноморської Січі в Джерзі Ситі, Н. Дж. кожного року займається колядою на народні цілі. Цього року члени згаданої організації пішли з колядою, а добрі люди прийняли колядників до своїх домів, та зложили свої пожертви на працю Українського Конгресового Комітету. В цьому році заколядовано $736.95 та передано на призначену ціль:

Пожертви зложили:

А. Мазур $10, І. Ковальчик $10, М. Павелко $6.

По $5:

І. Щупляк, К. Северин, П. Костик, В. Габало, Д. Мадай, проф. П. Савчук, Т. Полегенький, Ст. Зарічний, П. Дмитрів, П. Дідух, Я. Сипка, І. Струк, В. Бридун, М. Вусик, І. Шипяни, В. Огоновський, М. Труш, Т. Боднарук, Ст. Федович, Д. Пелевич, Ст. Гладкий, М. Перхун, М. Гумен, Є. Нечесни, П. Світницький, В. Гіль, Мелания Миляновичь, М. Петришин, П. Лахоцький, Ст. Кот, Л. Кулич, Ст. Костів, Ю. Трент, М. Команицький, П. Джиджора, О. Колисник, Є Хитринь, М. Косоноцький, М. Мацях, М. Цімюрчин, І. Бобер, Т. Миссирис, П. Гамза, А. Бук, Т. Кричковський, Д-р Явний.

П. Побігун $4, А. Малюца $3.70.

По $3:

П. Мелень, В. Гасвий, О. Смоляк, О. Кедринський, І. Вішка, А. Бандрівський, Гр. Бура, І. Гринів, М. Починок, М. Зазуля, М. Шеремета, інж. Церкевич, Ф. Колодій, Гр. Готра, Пекар, Р. Галибей, М. Сайчук, Ст. Гріца, Ст. Грибиняк, Є. Рожанський, М. Качала, М. Мухин, Гр. Іванів, М. Гайдук, М. Могучий, І. Дзядів, К. Колодій.

По $2:

Д. Білик, П. Палка, О. Бойко, П. Курило, Ст. Чуйко, А. Яджан, Н. Швед, П. Ващинський, В. Куцій, пані Дзядів, Є. Колодій, Н. Когут, Гр. Когут, В. Ганчар, С. Мартюк, Ст. Лашок, Ст. Домарецький, Ст. Леуш, Ю. Рось, Я. Головчак, Ст. Доморацький, П. Тхір, М. Іванчук, І. Пельо, М. Гумен, П. Дмитриха, І. Коницький, А. Федак, М. Жуковський, М. Юрків, Ст. Кохан, А. Масаковська, І. Петришин, А. Лупиняк, П. Пахольчук, К. Палій, І. Лашевич, В. Гаврилюк, Н. Московський, М. Ковбаснюк, П. Беген, Т. Ціцьора, С. Левицький, В. Садівник, М. Паламар, О. Ващук, І. Яцусь, І. Нипка, Я. Янчінський, П. Пришляк, М. Пилипчак, М. Волошин, Є. Матчак, Д. Чайка, А. Долошицький, П. Брідський, М. І. Попович, М. Филик, П. Вох, М. Швець, П. Брідський, П. Виковська, І. Процик, В. Цап, М. Пельо, М. Лашок, І. Патуляк, І. Загільскевич, В. Ценко, М. Коць, Р. Демократік Клюб, А. Фесенко, Г. Новак, Лемчак, М. Клапко, І. Клапко, С. Гриценко, А. Качан, М. Тарасович, А. Несвячений, І. Вірт, Харченко, І. Гелета, К. Крайник, Кен, М. Савин, Ярославський, І. Шибунка, Скрибець, І. Ничипор, В. Пащак, Ст. Максимяк, В. Литвенка, А. Тизіо, Гр. Тизіо, В. Челак, М. Челак, П. Готч, В. Хомяк, П. Німец, О. Сохан, М. Михович, М. Турчинський, Є. Хоміньска, Ф. Бабяк, К. Станіславишин, Ст. Кіцей, Ф. Жарський, Й. Жарський, П. Дмитрів, С. Федоришин, А. Патриляк, М. Салюк, П. Чопик, Я. Олсон, І. Грабар, П. Грицак, С. Мусак, Ф. Савчук, І. Коцюба, Колисник, К. Кобляк, П. Нестор, Кохановський, І. Слука, І. Підгорецький, В. Костів, М. Баран, Н. Пігура, Ю. Цьолко, І. Цьолко, М. Цьолко, С. Руан.

По $1:

П. Грабар, А. Миляновичь, Левуш, С. Запотічний, Грімвелт, Т. Журавецька, І. Поліщук, Г. Шимлій, П. Світлик, Тейпа, Молен, К. Барна, С. Гутер, Барна, Феленчак, Укр. Народний Дім, Т. Гіль, С. Моряк, Ст. Турчинський, І. Турчинський, П. Свідрик, Андрушків, пані Малюца, І. Васько, М. Кавочка, Каричак, М. Марків, Н. Кашуба, Д-р Вілозор, інж. Турко, Коропецький, І. Мікила, А. Корнало, П. Осміловська, О. Зінченко, М. Гринчак, М. Пирій, А. Ярема, В. Гупаловський, Є. Малинівський, Р. Мадай, Я. Вацяк, В.Герас, Є. Ясіновський, М. Малешевський, А. Гарасим, Г. Біловус, М. Броварний, О. Смішкевич, І. Непить, Л. Купчак, І. Фурка, М. Юречко, І. Сеньківський, Є. Пупчик, М. Сивак, О. Зидик, І. Ярош, С. Федейко, В. Вох, С. Лужецький, В. Гульквенич, Ст. Миколишин, К. Білас, Я. Іваницький, Г. Затовський, В. Бугай, Язвалик, Ст. Островський, Л. Зиман, Іванна Федів, А. Підгірний, Є. Лазорко, Голочинська, А. Зімовський, Р. Марниченко, П. Андрусєчко, К. Літвинович, К. Кузимка, М. Задарко, І. Сладзікавський, М. Ференс, П. Такой, В. Бунчук, Я. Кашуба, І. Леско, П. Кулиба, Махинч, Я. Колоша, Івуслак, Л. Ласій, Вальчук, Р. Кричковський, І. Кіш, Г. Каліновський, Гармонюк,Резніков, М. Солончак, Ковтко, К. Венгер, О. Квасниця, Сулимка, Ф. Остраж, Луй, Стівелка, Ф. Гакало, Петро.

Решту дрібними.

Гобокен, Н. Дж.

По $2:

Д. Гуменний, В. Чорномор, В. Раздир, Гр. Зубач, Ш. Кондрин, Ст. Чепіль, Н. Николін, А. Кульчицький.

Д. Димидук $1.50.

Микола Петришин

Нюйоркські китайці домагаються наступу на Китай

У минулу неділю, в нюйоркській китайській школі при вул. Мот, відбулися збори 150 представників різних китайських організацій, які представляли 90% сорокотисячного населення дільниці, що її замешкують переважно китайці й яка в поточній мові називається „китайським містом". На зборах схвалено домагатись наступу на китайський суходіл, що повинні доконати націоналістичні китайські відділи, які тепер перебувають на Формозі. Вождя тих сил, Чан Кай-ші, збори запевнили в всесторонній підтримці й закликали населення Китаю підтримати націоналістів, коли прийде час їхнього звільнення від комуністичного панування. Заклик до населення буде підписаний зібраними на зборах організаціями, а насамперед протикомуністичним Комітетом Вільного Китаю, що був одним з головних організаторів зборів. Заклик буде ширений серед населення Китаю за помічю літаків націоналістичних військ. У маніфестації до населення підневільного Китаю буде зокрема вказано на великий поступ в добробуті острова Формози і занепад життєвого рівня на суходолі, де панують комуністи. Зокрема, говориться в заклику після приходу до влади Ай Сен Гаво (Айзенгавера), політика Америки стала яснішa і все більше різних доказів пливе до Формози. „Недалекий час, коли сили вільного Китаю доконають випаду на суходіл. Ми запевняємо, що всі ми — чоловіки й жінки, старі й малі — будемо цьому всемірно допомагати" стверджує заклик. Презес об'єднаних китайських товариств запевнив, що всюди, де перебувають скупчення 12,000,000 китайців поза їхньою батьківщиною, у цей самий час відбувалися подібні збори. Нюйоркські збори були розпочаті традиційним китайським походом з національною музикою та численними зображеннями, що несли учасники походу.

„Ендор", — нове слово в американсько-англійському лексиконі, вигадала легіслятура стейту Джорджія, замість безупинну писати „енд/ор" — тобто „і або". При цій нагоді легіслятура подала дефініцію, як треба розуміти це слово „ендор".

Посмертні Згадки

НИКОЛА ГОЛОВАТИЙ, член Укр. Запом. Тов. „Дністер" від. 361 УНСоюзу в Нью Йорку, помер 18. лютого 1953 р. Покійний родився 1881 р. в селі Добриничі, повіт Перемишляни, Зах. Україна. До УНСоюзу вступив 1911 р. Полишив жену, дітей, Михайла, Катерину, Софію, Андрея і Стефана, 11 внуків і одного правнука. Похорон відбувся 21. лютого 1953 р. — В. Н. П.!
Уряд Тов. „Дністер".

ІГНАТ ЦЕБРІВСЬКИЙ, член Укр. Запом. Тов. „Дністер", відділ 361 УНСоюзу, помер 7. лютого. Покійний родився 1890 р. в селі Романів, повіт Бібрка, Зах. Україна. Полишив брата Николу. При участи великої кількости рідні і приятелів, відпроваджено тіло на вічний спочинок 10. лютого 1953. — В. Н. П.!
Уряд Тов. „Дністер".

МИХАЙЛО КІНАШ, довголітний член Тов. Запорозька Січ, від. 206 УНСоюзу в Вунсакет, Р. Ай., літ 65, помер 4. лютого 1953 р., в шпиталі по короткій недузі. Покійний походив з села Голосків, повіт Товмач, Галичина. Оставив в смутку жену Марію і три дочки замужні. Похорон відбувся в суботу 7. лютого з дому жалоби до укр. прав. церкви св. Михаїла, а відтак на цвинтар на вічний спочинок. — В. Н. П.!
І. Кокольський, секр.

IN MEMORIAM
ANDREW SAWKA
In ever loving memory of our dear father who passed away 31 years ago, March 1, 1922.
If all the world was ours to give
We'd give it, yes and more.
To see the face, we love so well
And hear his voice once more.
CHILDREN

ЗМІНА АДРЕСИ!

Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що змінюють місце свого побуту, щоб одночасно з повідомленням про зміну адреси обов'язково присилали поштовими марками 10 ЦЕНТІВ за виготовлення нової адресарної кліші, а члени УНС ще й число свого Відділу.

Адміністрація „Свободи".

Ділимося сумною вісткою з дальшою ріднею, краянами і приятелями, що 19 лютого 1953 року, в 60-тім році життя помер в нещасливім випадку при праці,

ІВАН ХОМІЦЬКИЙ,

син Григорія і Анастазії Хоміцьких, родом із Залоець Нових, пов. Зборів, Зах. Україна (ул. Брідська).

Залишив в великім смутку дружину Розалію, сина Петра, доньку Гелену, трьох унуків, дві сестри і двох братів: Анну, Михаліну, Дмитра, В. Хоміцьких.

ТАРЗАН, ч. 3020. Загін руйнування.

Під жорстокими канчуками арабів, річний човен Мек Наба та Гассанові човники навантажувалися слоновою кістю та товаром ограбованої торговельної станиці і захопленими силою тубільцями з села.

Коли човни рушили вгору річкою, торговельна станиця над річкою Люкені Дональда МекНаба нагло загорілася.